

GION NÁNDOR

Ahol szépek a tengeri kagylók

Amikor Havannába érkezett, M. Holló János még fiatal írónak számított, de már kezdett kiábrándulni az irodalomból, vagy inkább az írókból, voltak ugyan még kedvenc írói, mint például Hemingway, Graham Greene, Szerb Antal..., de őket sem kedvelte már annyira, mint egészen kezdő író korában, a Sevilla Hotel hosszú folyosóján mégis eszébe jutott Graham Greene, lehet, hogy éppen erről a szállodáról írt egyik nagy sikerű regényében, igaz, ő Seville-Biltmoret emleget, ettől azonban ez még ugyanaz a szálloda lehetett, ahol a porszívó-kereskedő Mr. Wormoldot beszervezték titkos ügynöknek, miközben Hasselbacher doktor whiskyvel feltöltve részegen szuszogott a nyomában, de szem elől tévesztette a leendő titkos ügynököt, és ezek után boldogtalanul kóválygott a folyosókon. M. H. János és Gara nevű montenegrói írótársa is hangosan szuszogott a nevezetes szálloda futószőnyegén, ők is feltöltötték magukat whiskyvel a repülőgépen az Atlanti-óceán fölött, meg aztán az európai télből igen vastagon öltözve landoltak a meleg Kubában, nem csoda hát, hogy hangosan szuszogtak és izzadtak. Jimenez Saura a kubai írószövetség képviselőjeként viszont könnyedén lépkedett előttük vászonruhájában, megmutatott egy vízcsapot a folyosón, és a lelkükre kötötte, hogy vizet csak ebből a csapból igyanak, fürdőszobájuk vize csupán fürdésre való, de inni nem szabad belőle, mert mindenféle gyomorbetegségeket szedhetnének össze, ők ezt szuszogva tudomásul vették, bólogattak, M. H. J. hátrafordult és hátrafelé is bólintott, mert mögöttük két lány lépkedett, Angelina, az elképesztően sovány tolmácsnő, akit vagy fél évvel ezelőtt Belgrádból küldtek a havannai egyetemre, hogy tökéletesítse spanyol nyelvtudását, ő ezt megtette, folyékonyan beszél spanyolul, és alighanem szeretett volna már hazamenni, talán nehezen tűrte a meleg éghajlatot, mindenesetre nem látszott boldognak, ellentétben a másik lánnyal, aki a jugoszláv nagykövetségről érkezett fogadásukra és katonásan menetelt a nyomukban, az apja ugyanis tábornok volt odahaza, de M. H. J. nem jegyezte meg sem a tábornok, sem a lány nevét. Jimenez Saura végre kinyitott egy ajtót és ők valamennyien bementek egy szép nagy szobába, amelyhez fürdőszoba is tartozott gyanús összetételű, ihatatlan vízzel. M. H. J. a szobában villámgyorsan lehajigálta magáról meleg ruhadarabjait, Gara is ingujjra vetkőzött, lerogytak az ágy szélére, és még sokáig izzadtak, a többiek székekre ültek, és nem izzadtak, mert ők a helyi időjárási viszonyoknak megfelelően voltak felöltözve.

Jimenez Saura pénzt vett elő táskájából, a pesókat leszámolta az asztalra, amolyan zsebpénzként a két vendégírónak. Gara egy üveg whiskyt rakott az asztalra, még a repülőgépen vásárolta vámmentesen, Angelina szolgálatkészen vizespoharakat hozott a fürdőszobából, de ő nem volt hajlandó whiskyt inni, a tábornok lánya kért egy keveset, Jimenez Saura is csak keveset kért, de neki Gara jócskán töltött, meg M. H. J.-nek is, és természetesen magának is. Jimenez Saura pohárköszöntőt mondott, magasztalta az irodalmat és általában a művészeteket, és a világ minden íróját édestestvérének vallotta. Végül hangosan kijelentette, hogy ebben a szállodában már rengeteg nagy író megfordult és megaludt, és valamennyien elégedettek voltak. Vallon veregette M. H. J.-t, és őt is egyből elfogadta édestestvérének.

Gara válaszolt a pohárköszöntőre.

- Mődfellett elégedettek vagyunk, hogy itt lehetünk ebben a gyönyörű országban, ezen a gyönyörű helyen a nagy írók nyomdokaiban, bár be kell vallanom, hogy mi igen kicsiny és jelentéktelen írók vagyunk...

M. H. J. felhőrdült, és gorombán ráförmedt az ártatlan és szolgálatkész, nagyon sovány Angelinára.

- Nehogy lefordítsd ezt a baromságot! Én nem vagyok kicsiny és jelentéktelen író.

- Elnézést - mondta gúnyosan Gara. - Soknemzetiségű országunkban nem olvasom a kisebbségek nyelvén megjelenő remekműveket, és ezentúl sem szándékozom elolvasni. Inkább elhiszem rólad, hogy nagy író vagy. Én sajnos igen kicsiny író vagyok.

- Én viszont ezt hiszem el fenntartás nélkül - mondta M. H. J., bár ő sem olvasott még egy sort sem Garától, és a jövőben sem szándékozott bármit olvasni tőle.

- Nem kell dühöngeni - csillapította Gara. - Megdöbbsent a lobbanékonyosságod. Azt már hallottam, hogy a magyar nők tüzesvérűek, de a magyar férfiakról úgy tudtam, hogy általában pipogyák és lagymatagok.

- Rosszul tudtad - mondta M. H. J.

- Most mit tolmácsoljak Jimeneznek? - kérdezte Angelina.

- Dicsérd meg az országát és a szocializmust, valamint országának vendégszerető népét - mondta M. H. J. - Továbbá közöld vele, hogy boldogok vagyunk, amiért valamelyest kitágíthatjuk a nagy írók körét.

Angelina hosszasan és folyékonyan tolmácsolta spanyolul, Jimenez Saura elégedett volt, mosolygott, egyáltalán nem bánta, hogy sok whisky van a poharában, nagyot kortyolt belőle, megígérte, hogy megmutat majd néhány irodalmi nevezetességet, Hemingway házat mindenképpen, és elviszi vendégeit Matanzas szépséges strandjaira is, sokat beszélgetnek majd az irodalomról, ő maga is író, eddig öt regényt írt, ha úgy kívánják, az egyiknek a tartalmát akár most mindjárt elmeséli. M. H. J. nem kívánta, nyilván Gara sem, Jimenez Saura azonban mégis részletesen elmesélte regényét, amelyet Kuba indián őslakóinak szentelt, akik paradicsomi jólétben élvezték életüket a szigeten, minden megtermett szinte magától, amire csak szükségük volt, nem kellett dolgozniuk, nem ismerték a rettegést, mert földjükön kizárólag békés élőlények nyüzsögtek, ragadozók nem voltak errefelé, legfeljebb a tengerben bukkant fel időnként egy-egy cápa vagy kardhal, de hát ezek nem jöttek ki a partra. Ellenben egy szép napon partra szálltak a spanyolok, leigázták és megdolgoztatták a tétlenséghez és békességhez szokott őslakókat, mire azok rekordidő alatt kipusztították magukat, a családfoók elválták feleségeik és gyermekeik torkát, aztán hasonlóképpen végeztek magukkal is. Nem maradt egyetlen szál indián sem.

- Biztosan nagyon jó regény - mondta Gara, és újabb adag whiskyt töltött Jimenez Saura vizespoharába, hogy igyanak a kipusztult indiánok lelkiüdvére. - Kár, hogy én nem vagyok regényíró.

M. H. J. viszont regényíró volt, és Jimenez Saura megkérte, hogy tüstént mesélje el valamelyik regényének a tartalmát. A háborzongató történetre valami hasonlóval illet válaszolni, így hát M. H. J. elbeszélte egy szerencsétlen házaspár szomorú történetét, egy jámbor férjről és annak kicsapongó feleségéről szólt, a feleség üzletszerűen gyakorolta a kicsapongásokat, igen alacsony régiókban, leginkább részeg idénymunkásokkal, esetleg teherautó-sofőrökkel feküdt össze koszos falusi kocsmák félreeső helyiségeiben, kliensei sokszor gorombáskodtak vele, egyszer annyira összeverték, hogy alig tudta hazavonzolni magát, és akkor a jámbor férj magukra gyújtotta házukat, mind-

ketten bent égtek, az utcabeli emberek meg a rosszlelkű ház izzó parazsa fölé hajoltak, ráköpdöstek, és mélyen belelegezték a felcsapódó párát, ez állítólag gyógyítja a száj- és torokbetegségeket.

Jimenez Saura elismerően és kicsit elbambulva bólogatott, de rosszallóan szólt az üzletszerű kéjelgésről.

- Magyar házaspároknál előfordulhat az ilyesmi - jegyezte meg Gara.

- Nem magyar nemzetiségű házaspár volt - mondta M. H. J. - De azok, akik a parázs fölé hajoltak, azok magyarok voltak.

Ez akár igaz is lehetett volna, Natasa mesélte el neki, amikor egy hűvös őszi estén a vasútállomás váróterméből beköltözött M. H. J. lakásába, állítólag Natasa szülei hamvasztották el magukat ily módon és ilyen okokból, persze Natasa nem beszélt mindig igazat, és M. H. J. sohasem írta meg a történetet, de a havannai szálloda szobájában ezt senki sem tudta.

Jimenez Saura készségesen följánlotta, hogy elmeséli egy másik regényének a tartalmát is a szocialista fejlődésről, de a whiskytől már elfáradt a nyelve, akadozva beszélt, ezért a tábornok lánya felsegítette székéről, és azt javasolta, hogy hagyják a vendégeket pihenni.

- Holnap reggel tíz órakor egy nagy autó jön ide, és elhozza magukat az írószövetségbe - mondta kicsit dadogva Jimenez Saura. - Ott megbeszéljük a hivatalos dolgokat, azután fél tizenkettő körül nagy autóval elmegyünk Matanzasba. Hozzanak fürdőnadrágot és pizzamát. Megfürdünk az óceánban, és ott töltünk egy éjszakát, azután megint megfürdünk az óceánban, és visszajövünk.

Kicsit dadogós, de érthető beszéd volt, már csak azért is, mert Angelina folyékonyan tolmácsolt, a tábornok lánya meg karonfogta Jimenez Saurát, és elmasírozta.

- A kubaiak szemmel láthatóan nem bírják a szeszes italt - állapította meg Gara.

- Itt melegebb van, mint minálunk - mondta Angelina. - Lelassul a szervezet működése, a tömény ital gyorsan fejbévágja az embert. Inkább koktélféléket isznak.

- Utálok minden koktélt - mondta Gara, és a homlokát törölgette, talán éppen azt a helyet, ahová odavágott a whisky. - Az igazi férfiak igyanak igazi tiszta italt, és ne holmi összekavart lötytyöket.

- Lemehetnénk az étterembe megebédelni - javasolta félénken és sóvárogva Angelina. - Mindent az írószövetség fizet, annyit ehetünk, amennyit akarunk.

- Előbb lezuhanyozunk és átöltözünk - mondta M. H. J. - Tajtékosak vagyunk, mint az igáslovak, és búzlunk, mint a görények.

- Megvárom magukat lent az étteremben - mondta Angelina, és kisuhant a szobából.

Előbb Gara ment a zuhany alá, M. H. J. addig kipakolt a bőröndjéből, aztán ő is lezuhanyozott, azzal a vízzel, amiből nem volt tanácsos inni. Mire kijött a fürdőszobából, már Gara is elrendezte holmijait, és éktelenül káromkodott.

- Felpofozom azt az idétlen kölyköt, amint hazaérek.

- Kiről van szó? - érdeklődött M. H. J.

- A fiamról. Ő csomagolta be a holmijaimat, és kifejejtette a zoknikat. Nincs egyetlen tiszta zoknim sem.

- Miért nem a feleséged szerelt fel a hosszú útra?

- Nincs feleségem. Elváltunk két héttel ezelőtt. A fiam csomagolt be, és kifejejtette a zoknikat.

- Nekem Natasa csomagolt be, és minden rendben van. Natasa ugyan nem a feleségem, de járatos a kóborlásokban. Gyorsan és praktikusán csomagol.

- Felpofozom azt az idétlen kölyköt a zoknik miatt - dühöngött Gara, és ettől kezdve egész kubai tartózkodása alatt ingerült volt, a zoknik hiánya tartósan elrontotta a kedvét.

M. H. J. megsajnálta szegény íróársát, szívesen mesélt volna neki még Natasáról, talán azt is bevallotta volna, hogy a szerencsétlen házaspár nem az ő regényében égett el, de úgy érezte, hogy Gara nem kíván az otthon maradt nőkről beszélni, megpróbálta hát másképpen megvigasztalni.

- Havannában nyüzsögnek a stricik és a kurvák. Annyi nőt találsz magadnak, amennyit akarsz.

- Honnan tudod?

- Az egyik kedvenc írómtól. Ő jól ismerte Havannát, igaz, még a szocialista idők előtt.

Gara ettől kicsit megvigasztalódott, de nem lett igazán jókedvű, talán nem bízott meg teljességgel M. H. J. kedvenc íróiban.

- Menjünk ebédelni.

Kimentek a hosszú folyosóra, Gara elindult a lépcső felé, aztán hirtelen megtorpant. Nem lehetett a lépcsőkre lépni, mert vastag láncokkal el voltak rekesztve a folyosóktól. Liftten mentek le, M. H. J. egyáltalán nem bánta, amúgy sem szeretett lépcsőket mászni, és az sem zavarta, hogy a bajuszos liftkezelő gyanakodva méregeti őket, Gara azonban felháborodott, és lent az étteremben hangosan rátámadt Angelinára, mintha a sovány lány lenne minden bajnak az okozója.

- Miért zárják el előlünk a lépcsőket?

- A biztonsáruk miatt - mondta ijedten Angelina. - Mindenkit ellenőriznek, csak felvonóval lehet közlekedni az emeletek között. Ide nem jöhet be akárki.

- Mr. Wormoldot manapság itt nehezen lehetne beszervezni titkos ügynököknek - dünnyögte M. H. J. - És Hasselbacher doktor sem ödönghetne részegen a folyosókon.

- Ki a fene az a Wormold és a Hasselbacher doktor? - kérdezte Gara, aki nemcsak a kisebbségi irodalmakban volt tájékozatlan.

- Régi ismerőseim - mondta M. H. J. - Hasselbacher doktor egyébként már meghalt. Egy bárszékről lőtték le.

- Micsoda? Hol történt ez? - kérdezte elképedve Gara.

- Hosszú mese - legyintett M. H. J.

- Megrendelhetem az ebédet? - kérdezte könyörögve Angelina, és felsorolta, hogy mi minden szerepel az étlapon. Főleg tengeri halak, polipok és rákok, meg marhahús.

M. H. J. óvatosságból marhahúst kért, Garának mindegy volt, Angelina valami tengeri szörnyüséget hozott neki, saját magának pedig igen tápláló ételt, előtte levest, utána meg süteményt is kért.

Kedvesen mosolygó néger pincérnők szolgáltak föl, kissé körülményesen tevékenykedtek, de hatalmas ételadagokat hoztak, M. H. J. és Gara ebédjük felét a tányéron hagyták és hideg sört ittak, Angelina ellenben mindent belapátolt, ami csak ehető volt, és szemrehányóan, majdnem sóvárogva nézte a sörözgető írók ételmaradékait.

- Most elmegyünk zoknit venni - mondta Gara, amikor Angelina végre befejezte a táplálkozást.

- Kicsit nehéz lesz... - mondta zavartan Angelina.

- Hogy-hogy nehéz lesz? - horkantotta Gara, és elővette a zsebéből a Jimenez Saurától kapott pesókat. - Van pénzem!

M. H. J. nem várta meg Angelina magyarázkodását, felállt, és lustán közölte:

- Elállmosodtam. Én ebéd után mindig alszom. Még Havannában is.

Elballagott a szigorúan őrzött lifthez, és fölvitette magát az emeletéig, szobája ajtaját nem zárta be, Gara bármikor visszajöhetett a zoknikkal, meg aztán amúgy is ügyeltek a biztonságára. Fáradt volt a hosszú úttól, estig aludt, a szobában már égett a villany, amikor felébredt, és Gara nézett rá rosszállóan és dühösen.

- Hová a jóistenbe küldtek bennünket? - kérdezte tajtékozva. - Ebben a városban nincsenek boltok. Végigyalogoltam fél Havannát, mire Angelina talált egy silány áruházat, de ott nem akartak kiszolgálni, mert nincs vásárlási jegyem. Dollárokat is kínálgattam nekik, de ők vásárlási jegyet követeltek, végül egy öreg néger megsajnál, és eladott nekem egy cetlit, ezzel szereztem egy pár zoknit. Most van összesen két pár zoknim, izzadok a melegben, és állandóan bűdös lesz a lábam.

- Hordhatod az én zoknijaimat is - mondta M. H. J. nagylelkűen. Amióta Gara ingerültté vált, ő egyszerre lecsillapodott, és kezdett kedélyesen beilleszkedni a szokatlan környezetbe. Holott a kezdet kezdetén éppen ő mérgeződött és lármázott.

- És gyufája sincs itt senkinek - folytatta Gara felháborodva. - Az áruház előtt rágyújtottam egy cigarettára, egyszerre legalább tizen megrohantak, és tüzet kértek tőlem. Milyen város az, ahol még gyufa sincs? Pedig az őslakos indiánoknak még minden megtermett itt szinte magától.

- Nekem rengeteg gyufám van - csillapította M. H. J. Felkelt az ágyból, és bőrdörmögő kétmaroknyi színes gyufáskatulyát szórt az asztalra. Reklámgyufák voltak, M. H. J. Európa különös szállodáiból gyűjtötte be őket, mert kedvelte a színes gyufásdobozokat, és mivel szervenvedélyes dohányos volt, minden hosszabb útjára magával vitte gyűjteményét, és emellett még legalább két öngyújtót.

Garát azonban a sok gyufa sem csillapította le.

- Nőket ide nem hozhatunk föl. Úgy őrzik ezt a szállodát, mint egy fegyverraktárt. Mi a fenét őrzik? Rajtunk kívül egy-két orosz vagy bolgár delegáció lődörög itt. A lépcsőket lezárták, minden kong az ürességtől, és én utálok az ürességet.

- Majd mi betöltjük ezt az ürességet - vigasztalta M. H. J. - Gyönyörű kubai nőket hozunk föl a szobánkba.

- Hogyan?

- Lefizetjük a liftkezelőt.

- Mivel? Ezeknek még a dollár sem kell. Mivel fizetjük le ezeket a gyanakvó brigantikát?

- Gyufával - mondta M. H. J. és felöltözött, zsebre vágott néhány gyufásdobozt.

- Úgy látom, beesteledett, mehetünk vacsorázni.

- Angelina már türelmetlenül és éhesen vár bennünket az előcsarnokban. Láttad, hogy mennyi mindent megevett ebédre?

- Láttam.

- Nem értem, hogy hová fér abba a sovány testbe az a sok kaja.

- Én sem értem - vallotta be M. H. J.

- Biztos vagyok benne, hogy vacsorára is rengeteget fog zabálni - mondta Gara. Ezúttal egy csupasz arcú liftkezelő szállította le őket, de ő is éppen olyan bizalmatlanul és gyanakvóan viselkedett, mint bajszos kollégája. M. H. J. a kezébe nyomott egy színes gyufásdobozt, amelyet Olaszországban a Garda-tó melletti egyik két-

csillagos szállodából lopott el, egy másik ligás futballcsapattal utazott el oda valamikor ingyen, mert meleghangú cikket írt a klub elnökéről, és a gyufásdobozon festői szel-sziget volt látható, talán Sirmione. A liftkezelő megnézte Sirmionét, bizalmatlansága feloldódott, már-már mosolygott. Angelina meg tényleg bőségesen és sokáig vacsorázott, farsztó volt végignézni, de mégis kivárták a hosszú vacsora végét, mert nem akadt egyéb tennivalójuk, neki akartak menni a havannai éjszakának, de még nem tudták, hogy hogyan kezdjék.

Aztán ez is megoldódott. Amint kiléptek az étteremből, eléjük toppant egy fehér inges elegáns úr, akit valami miatt, talán sárgás haja miatt, M. H. J. angol-szász turistának vagy éppen angol titkos ügynöknek nézett, de az illető gyorsan bemutatkozott, Ratko Balticsnak hívták, és egy belgrádi külkereskedelmi vállalat kubai képviselője volt, a nagykövetségen hallotta, hogy két író érkezett hazájából, márpedig ő nagyon örül minden honfitársának e messzi idegenben, ma éjszaka az írók az ő vendégei, esetleg még további néhány éjszakán is. Ezután neveket sorolt föl, Garával alig két perc alatt találtak két közös ismerőst, Gara akkor rövid időre megfeledezett a zoknikról, fölnevetett, és azt mondta Angelinának:

- Te menjél haza aludni. Gyöngye vagy, és elfáradtál. Mi most szétnézünk a kubai nők körében.

- De nekem magukkal kell maradnom - rebegte Angelina. - Ezért fizetnek, és...

- Menjél aludni, és hízzál meg egy kicsit - tanácsolta neki nyájasan M. H. J.

Faképnél hagyták Angelinát, aki kétségbeesetten belesüppedt és majdnem teljesen eltűnt egy nagy fotelban a Sevilla előcsarnokában, ők hárman meg nekirontottak a havannai éjszakának. Először egy széles sétányra keveredtek, ahol pálmafák alatt fehér, barna és egészen fekete bőrű férfiak zümmögtek valami latin-amerikai dallamot, tánc-lépéseket lejtettek, és nagy papírzacskókból sört ittak.

- Ritka pillanatot fogtunk ki - mondta Ratko Baltics. - Valamilyen ünnep van, sört osztanak a népnek. Poharuk nincs, ezért papírzacskókban mérik a sört. A kubaiak már két zacskó sörtől is jókedvűek lesznek, és könnyen kezelhetőek. Igazán szeretetre méltó emberek.

M. H. J. cigarettára gyújtott, mire a zümmögő emberek körülvették és tüzet kértek tőle, és erről Garának mindjárt a bűdös zoknik jutottak eszébe.

- Menjünk a nők közé. Ebben a városban állítólag szebbnél szebb nők nyüzsögnek. Egy skatulya gyufaért a legszebbet is felvihetjük a szobánkba.

- Ez ma már nem egészen ilyen egyszerű - mondta tétován Ratko Baltics, és kivette őket a tömegből, ami nem ment egykönnyen, de végül mégis eljutottak egy bár elé, ahová csak az útlevelük felmutatásával léphettek be, ide is csak külföldieket és megszürt hazai vendégeket engedtek be, akárcsak a Sevillebe, és itt is kevés ember lézengett, kényelmesen nekidőlhettek a bárpuhtnak. Ratko Baltics vendégei voltak, rendelhettek, amit akartak. Gara whiskyt rendelt, M. H. J. azonban emlékezett Angelina szavaira, megkérdezte Ratko Balticstól, hogy milyen koktélt javasolna.

- Daiquirit. Minden valamire való író kipróbálta már, és majdnem mindegyik dicsérte.

- Mi az a daiquiri?

- Nem tudom pontosan, hogy mi mindenből kotyvasztják össze - mondta Ratko Baltics -, de rum, citromlé, cukor és sok turmixolt jég biztosan van benne. Majdnem olyan, mint a fagyalt, valamivel persze töményebb, és jókedvre deríti az embert.

M. H. J. daiquirit kért, tényleg fagyalthoz hasonlított, kehelyszerű pohárban rakták eléje, szalmaszálon kellett szippantgatni, lassan, mert a megdarált jég lassan olvadt, kellemes hűvösséget árasztott, és jókedvre derített, M. H. J. elismeréssel gondolt azokra az írókra, akik már jóval előtte megdicsérték ezt a kellemes italt. Amíg ő erről elmélkedett, Garát feltűzelte a whisky.

- Hol vannak a szép kubai nők?

- Én nem nagyon kapkodnék értük - óvatoskodott Ratko Baltics.

- Miért?

- Három vagy négy hónappal ezelőtt itt járt egy barátom és hát... közeli viszonyba keveredett egy itteni nővel. Amikor hazament, furcsa tüneteket észlelt az alsó testrészén, kórházba vitték, az orvosok vizsgálgatták, és tanácstalanok voltak, számukra ismeretlen kórokozókra bukkantak, végül kénytelenek voltak eltávolítani a barátom egyik heréjét.

- Vagyis kiherélték?!

- Így is mondhatnánk.

- Üristen, micsoda helyre küldtek bennünket! - harsogott Gara, és ettől kezdve már semmi sem tudta jókedvre deríteni. - Máris teljesen kihűltem a köldökömtől lefelé. Az ágyékom jéghideg. Nem csodálom, hogy az őslakos indiánok kiirtották magukat. Hogyan szaporodnak itt egyáltalán az emberek?

- Szeretik a szerelmet - mondta Ratko Baltics. - És gyakorolják is mindenütt. Még a tengerben is. Fürdés közben a meleg tengeri vízben. Az itteni férfiak nyilván ellenállóbbak a helybéli nyavalyákkal szemben, észre sem veszik az olyan betegséget, amitől a magunkfajtaikat kiherélik.

- Teljesen kihűltem - mondta Gara, és majdnem elsírta magát. - Lehet, hogy egész életemre impotens maradok.

- Egyél sok osztrigát - tanácsolta Ratko Baltics. - Az osztriga garantáltan fokozza a férfiasságot.

Gara vigasztalhatatlan volt. Továbbra is whiskyt ivott, és elhallgatott. M. H. J. a daiquiriket szívogatta, és Ratko Baltics kérésére a hazai állapotokról mesélt türelmesen és dicsézően.

Éjfél körül tértek vissza a Sevilleba, Gara ügyet sem vetett a hatalmas fotelban kornyadozó Angelinára, rosszkedvűen beszélgetett Ratko Balticssal, majd lifttel felutazott a szobába, M. H. J. azonban jószágos hangulatban volt, és egyébként is kialudta magát délután, kiemelte Angelinát a fotelból, és a szálloda bárpultjához vezette. Ratko Baltics szívélyesen elbúcsúzott tőlük, Angelina meg bágyadtan azt mondta M. H. J.-nek:

- Muszáj volt megvárnom magukat. Tudnom kell, hogy mit csinálnak, minden napról referálnom kell.

- Igyál meg egy vitamindús koktélt - javasolta M. H. J. - Felélénkít, és utána már játszi könnyedséggel referálsz, és talán még kigömbölyödsz is egy kicsit.

Angelina narancsitalt kért, M. H. J. megmaradt a daiquirinél, és ez határozottan jót tett neki, még az elképesztően sovány lány is kezdett egyre nőiesebbé válni szemei előtt, bár Ratko Baltics huhogása óvatosságra intette, ezért távolabbról puhatolódzott, de nem túlságosan távolról.

- Nem érzed magad néha egyedül e furcsa és idegen városban?

- Állandóan egyedül vagyok - mondta szomorúan Angelina. - Nem érzem magam jól itt. Az emberek nagyon kedvesek, de nagyon szegények, és a menzánkon poscák kosztot kapunk.

M. H. J. megnyugodott, és azt mondta:

- Amíg velünk vagy, fejedelmien étkezhetsz.
- Maguk elmennek két hét múlva, nekem meg maradnom kell.
- Legalább tökéletesen megtanulsz spanyolul – vigasztalta M. H. J.

- A kubaiak csúnyán, kifecamítva beszélnek a spanyol nyelvet – mondta Angelina, és felsorolt egy csomó példát, spanyol szavakat és mondatokat helyes, majd helytelen kubai kiejtéssel.

M. H. J. nem figyelt a spanyol nyelvleckére, valami egészen más motoszkált a fejében, és amikor Angelina ott tartott, hogy a kubaiak azt, hogy „többé-kevésbé” valahogy úgy mondják, hogy „mao meno”, holott egészen másképpen kell mondani, M. H. J. közbeavatott:

- Szerelmesnek kellene lenned. Sürgősen.

Angelina reménytelenül megrázta a fejét.

M. H. J. nem hagyta ennyiben a dolgot, és mint máskor is hasonló esetekben, az irodalomhoz fordult segítségért, elmesélte Szerb Antal egyik elbeszélését egy nevezetes kelta lovagról, aki szenvedélyesen, boldogtalanul és reménytelenül szerelmes volt királynéjába, állandóan szenvedett emiatt, végül egy jóságos varázsló megsajnálta, és amikor elaludt, kilopta szívéből a szerelmet. A lovag ettől kezdve egyáltalán nem szenvedett, gyönyörködött a tájban, sok pénzt nyert a kártyán, rendezte gazdasági ügyeit, és sok sört ivott. Tompa kiegyensúlyozottságában azonban egyre jobban hiányzott valami, és ekkor rájött, hogy bizonyára a jóságos varázsló az oka mindennek, ellovagolt hozzá, és életveszélyes fenyegetések közepette visszakövetelte a szerelmet. A jóságos varázsló elképedve visszaadta a szerelmet. A lovag abban a pillanatban elkezdett szenvedni, még a könnyei is kicsordultak, mégis boldog volt, hogy ismét boldogtalan lehet.

M. H. J. éppen az örök tanulságot készült levonni, amikor Angelina unottan azt mondta:

- Érdekes történet.

Talán éhes volt, és már megint enni szeretett volna.

M. H. J. kiszivattyúzta maradék daiquirijét, lemondóan legyintett és ásított.

- Aludjunk ki magunkat Matanzas előtt. Hazakísérlek.

- Nem, nem – tiltakozott Angelina. – Itt lakom a közelben, és ebben a városban mindenki biztonságban van.

- Kollégiumban laksz?

- Olyasfélében. Egy magyar lány is lakik ott, Krámer Editnek hívják, ő Budapestről jött ide tanulni.

M. H. J. felkapta a fejét.

- Szép lány?

- Szép fekete haja van.

- Mondd meg neki, hogy fél tizenkettőkor legyen az írószövetség előtt. Visszük őt is Matanzasba.

- Nem hiszem, hogy Jimenez beleegyezik.

- Bele fog egyezni – mondta magabiztosan M. H. J., és elbúcsúzott az unatkozó lánytól, hogy kipihenje magát.

Angelina örült, hogy végre ő is lepihenhet, és kedvesen azt mondta:

- Remélem, jól érezte magát az első estén Havannában.

- Mao meno – mondta M. H. J.

Angelina tágra nyílt szemekkel nézett rá. Lehet, hogy M. H. J. tévesen jegyezte meg, lehet még a kubaiak sem így mondják azt, hogy többé-kevésbé.

Másnap egy hatalmas, de igen régi típusú amerikai gyártmányú gépkocsi jött értük, az autót egy kis termetű, ferde szemű sofőr vezette, M. H. J. japánnak, kínainak, esetleg koreai származásúnak nézte, de gyorsan kiderült róla, hogy semmi köze sincs a Távól-Kelethez, Luisnak hívják és minden felkutatható őse Kubán született, és ügyesen kormányozta az autót Havanna utcáin. Az írószövetségben könnyedén elintézték hivatalos dolgaikat, Jimenez Saura és három kedélyes öregúr fogadta őket, zöldposztós asztalhoz ültek, ahol kölcsönösen biztosították egymást, hogy örülnek a találkozásnak, és megegyeztek benne, hogy a jövőben is folytatják az együttműködést. Angelina szorgalmasan tolmácsolt mindkét irányba. Ezután indulhattak Matanzasba.

Az írószövetség előtt Luis már várta őket a nagy autóval, és a közelben ott ácsorgott egy közepesen szép fekete hajú lány is, akiről M. H. J. föltételezte, hogy ő a Krámer Edit, akit az éjjel látatlanból meghívott vendégségbe. Tényleg Krámer Edit volt, M. H. J. úgy fogott vele kezét, mintha régi ismerősök lennének, és azonnal a gépkocsiba invitálta. Simenez Saura azonban akadékoskodott, idegenek nem jöhetnek velük. M. H. J. megmakacsolta magát, nem volt hajlandó Edit nélkül elmenni Matanzasba. Jimenez Saura visszament a kedélyes öregurakhoz, röviden tanácskozott velük, minek eredményeképpen Krámer Edit is beülhetett a kocsiba, és M. H. J. azonnal vidáman magyar csevegésbe kezdett vele. Nem sokat beszélgethettek, Edittől mindössze annyit tudott meg, hogy tulajdonképpen vidéki származású, de Budapesten a nyolcadik kerületben lakott alberletben kezdő egyetemista korában, azután Jimenez Saura vette át a szót, elmesélte legújabb regényét, amelyben egy cukornádültetvényen dolgozó írástudatlan parasztfiú felemelkedését ecsetelte, a fiúból ugyanis híres bokszoló lett. A regény végére Matanzasba érkeztek, bevonultak egy barátságos, szép és üres szállodába az óceán mellé, és mindenki külön szobát kapott, még Krámer Edit is, aminek M. H. J. természetesen nagyon örült.

Ezután vidám hangulatban megebédeltek, csupán Gara volt egy kicsit morózus, komor elszántsággal nagy adag osztrigát rendelt magának, M. H. J. viszolygott a kocsányas golyóbisoktól, teknőchúst kért, ami felvagdálva olyan volt, mint a marhapörkölt, csak valamivel rágósabb. A tengeri teknőcök sokáig élnek, ezt az állatot is igen örege vonszolhatták be a konyhába. M. H. J. ezúttal sem bírta megenni az egész adagot, a két lány azonban derekasan táplálkozott, Angelina valamivel többet evett, mint Edit, bár a magyar lány is bőségesen fogyasztott. Ebéd után M. H. J. bejelentette, hogy ő most ledől egy kicsit, mire Gara a szokásosnál is ingerültebb lett.

- Idegesítenek ezek az örökös délutáni alvásaid. Itt van a lábunknál a gyönyörű tenger, nagyokat úszhatunk, te meg ehelyett elmész aludni.

- Ősi magyar szokás - mondta M. H. J. - Ebéd után jóízűeket alszunk, mert tudjuk, hogy a tenger úgyis megvár bennünket.

Ezzel eltávozott, a szobája felé haladva arra gondolt, hogy a délutáni alvás talán mégsem ősi magyar szokás. Valójában elég rossz szokás, emiatt néhány mutatós lány már elmaradozott mellőle, és azt is észrevette, hogy Jimenez Saura, sőt a ferde szemű Luis is sóvárogva néz Editre, ennek ellenére békésen elaludt, és csak alvás után ment ki vidáman a többiekhez a nagy víz mellé. Gara szemrehányóan mondta neki:

- Nagy eseményről maradtál le! Egy igazi regényíró nem hagyhat ki ilyesmit az ebéd utáni alvás miatt.

- Miről van szó? - érdeklődött M. H. J.

- Igaza van Ratkónak. Ezek a kubaiak még a tengerben is üzekednek. Bemennek nyakig a langyos vízbe, és összebújnak. A fejük mozgásáról látszik, hogy mit csinálnak. A parton ülők meg ütemes rikoltozásokkal és tapssal buzdítják őket.

- Hol láttad ezt?

Gara valahová bal oldalra mutatott.

- Ott van egy amolyan népi strand. A helybéliek oda járnak fürödni. Látnod kellett volna...

- Elég kellemetlen lehet a sós vízben. Különösen a nőknek.

- A kubaiak mégis csinálják.

- Egyszer majd megnézem – mondta M. H. J. – De én továbbra is a szárazföldön akarom csinálni. A tengerben csupán fürödni óhajtok.

Intett Editnek, és együtt beúsztak az óceánba. Nem bújtak össze, beszélgettek, Edit a budapesti nyolcadik kerületről mesélt, nagyon megkedvelte azt a környéket, és visszavágyott. M. H. J. akkoriban még nem ismerte a nyolcadik kerületet, de megértette Edit vágyódását. Később kiúsztak a partra, a homokban kaparásztak, és szép rózsaszínű kagylókat szedgettek elő. M. H. J. elhatározta, hogy egy kagylót magával visz emlékül. De Jimenez Saura rászólt:

- Tilos a kagylókat elvinni. A sziget másik oldalán, a Karib-tenger partján egyébként is szebb kagylók vannak. És oda is elmegyünk.

- Azokat a kagylókat elvihetjük? – kérdezte M. H. J.

- Nem. De az örök néha elnézőek.

Lassanként beesteledett, kagylók nélkül ültek vacsorához, vacsora után M. H. J. tengerparti sétára hívta Editet. A lány jóllakottan és készségesen elment vele, és M. H. J. a nagy víz mellett nem sokat tétovázott, a szerző megnevezése nélkül azonnal elmesélte Szerb Antal elbeszélését a boldogtalan boldog kelta lovagról. Edit érdeklődve hallgatta, kívárta a tanulságot is. M. H. J. elérkezettnek látta az időt, hogy megcsókolja a lányt. Edit hátrakapta a fejét.

- Mi van?

- Nem tudom, mi történt velem. Megfájdult a szám. Napokkal ezelőtt kisebese-dett a szájpaplásom, és megrepedezett a nyelvem.

M. H. J. továbbra sem tétovázott.

- Hol van az a strand, ahol a helybéliek paráználkodnak?

Edit bal kezével a távolba mutatott.

- Menjünk oda. Bűnös hely kell most nekünk.

Elmentek a népi strandra, M. H. J. eldobált papírzacskókat és száraz gallyakat gyűjtött össze, és tüzet gyújtott. Leültek a tűz mellé, nézték a lángokat, hallgattak, várták, amíg kialszik a tűz. Akkor M. H. J. azt mondta:

- Köpj rá a parázsra.

Edit a parázsra köpött.

- Hajolj fölé, és szippantsd be a felszálló párát.

- Miért?

- Tedd, amit mondok!

Edit a parázs fölé hajolt, mélyet lélegzett, köhögni és öklendezni kezdett.

- Menjünk inkább aludni. Rosszul érzem magam.

Visszatértek a szállodába, simogatással búcsúztak el egymástól, és mindketten nyugovóra tértek a maguk külön szobájában.

Reggel Edit ragyogó arccal közölte, hogy már alig fáj a szájpaplása. M. H. J. ropant büszke volt, megreggeliztek, még egyszer megfürödtek az Atlanti-óceánban, majd visszakocsikáztak Havannába. Editnek akkorra már egyáltalán nem fáj a szájpaplása és a nyelve, megígérte, hogy vacsora után elmegy a Sevilla Hotelbe, M. H. J.-hez. Ezt M. H. J. tapintatosan közölte Garával.

– Semmi vész – mondta Gara. – Estére Ratkóhoz megyek vendégségbe. Töménytelen mennyiségű osztrigát fogok enni nála. Napfelkeltekor azonban takarodjatok ki a szobából.

Gara tényleg elment azon az éjszakán, Edit is eljött a Sevillába, előbb daiquirit ittak a bárban, azután beléptek a felvonóba. A csupasz arcú liftkezelő volt szolgálatban, jóindulatú megértéssel nézett M. H. J.-re, és szélesen elvigyorodott, amikor M. H. J. egy aranysegélyű fekete gyufásdobozt nyomott a kezébe.

Gyönyörű éjszakát töltöttek el a szobában, Edit néha sikongott is. Később elaludt, és álmában spanyolul beszélt, M. H. J. nem tudta megállapítani, hogy a jó spanyol vagy a kifecamodott spanyol szavakat mondja-e. Aztán ő is elaludt.

Napfelkeltekor már a szálloda előtt álltak, nézték a munkába siető fehér, barna és fekete bőrű embereket. Gara is megérkezett fáradtan és nyüzögtan, és megkérdezte:

– Hogyan sikerült?

– Hatott a művészet és az irodalom ereje – mondta titokzatosan M. H. J.

Gara aludni tért, Edit elment a kollégiumba, de megígérte, hogy estére megint eljön.

Gara átaludta jóformán az egész napot, M. H. J. meg Angelinával ténfergett Havana utcáin, és csodálkozott, hogy az ablakokon nincsenek függönyök. Az emberek kirakatokban éltek mindennapi életüket.

Este Ratko Baltics ismét elcipelte magával Garát, aki addigra tökéletesen kipihente magát, M. H. J. reménykedő szívvel leült a bárpulthoz, daiquirit szívogatot szalmazálon, és Editet várta. Edit nem jött el. M. H. J. a sokadik hűvös és mégis szívet melegengető daiquiri után fellétezett a szobájába, és elaludt. Senki sem beszélt mellette sem jó, sem rossz spanyolsággal.

Reggel arra ébredt, hogy Gara az ő holmijai között turkál, a legszebb zokniját választotta ki magának.

– Kelj fel és öltözz. Angelina már vár bennünket. Ma Hemingway házat nézünk meg.

– Hogy töltötted el az éjszakát? – kérdezte álmosan M. H. J.

– Túrhetően. Ratko elvitt egy hatalmas térre, ahol remek fagyaltot árultak. Az emberek hosszú sorokban álltak fagyaltért, jókedvűek és barátságosak voltak. Tényleg remek fagyaltot árulnak ott. Érdemes volt sorba állni. Sok emberrel beszélgettem. Edittel is találkoztam.

– Mit mondott?

– Semmit. Egy nagy darab néger karján lógott.

– Nem hiszem! – mondta M. H. J.

– Kelj fel, és öltözz.

M. H. J. kikelt az ágyból, lezuhanyozott és felöltözött. Az előcsarnokban Angelina türelmetlenül várta őket.

– Luis mindjárt itt lesz a kocsival, és Hemingway házához visz bennünket.

M. H. J. Garára mutatott.

- Ez az irigykedő fickó azt állítja, hogy az éjjel Editet egy nagy darab néger karján látta himbálózni.

- Néha tényleg felbukkant a közelében egy nagydarab néger is - mondta szemérmesen Angelina.

- Mások is felbukkantak?

- Hát... igen.

- Mégis igazam volt, amikor a tüzesvérű magyar nőkről beszéltem - mondta diadalmasan Gara. - És még finoman fogalmaztam. Az olcsó ringyók persze mindenféle kórságot összeszedhetnek. Aztán továbbadják. Nem csodálkoznék, ha néhány hónap múlva téged is kihérélnének.

M. H. J. kellemetlen hűvösséget érzett az ágyéka tájékán, de kimért nyugalommal reagált.

- A Karib-tengerhez szeretnék most menni, nagy rózsaszínű kagylót akarok előkotorni a homokból.

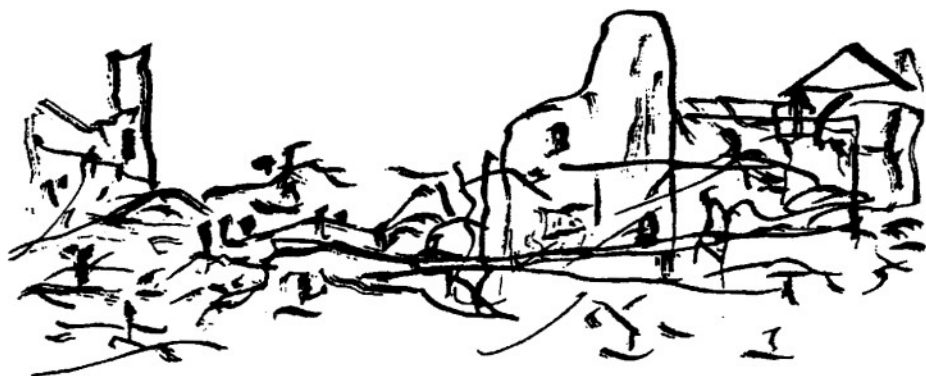
Fázni kezdett, talán még el is sápadt, mert Gara megkérdezte:

- Jól érzed magad?

- Mao meno - mondta M. H. János.

- A Karib-tengerhez is elmegyünk majd - mondta az elképesztően sovány Angelina. - De most Hemingway házat nézzük meg.

M. Holló János még mindig kedvelte Hemingwayt, szívesen elment megnézni a házat, de ismét és sokadszor kiábrándult az irodalomból, főleg az íróból, mindjárt a Karib-tenger mellé szeretett volna menni, de erre csak később került sor, később talált rá a szép rózsaszínű kagylóra, és a kagyló nem is volt olyan szép, mint amilyennek remélte.

1995.
14.2.